

POSTANOWIENIE

27 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

na posiedzeniu niejawnym 27 marca 2024 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku Prokuratora Okręgowego w Przemyślu
z udziałem J. S.
o ubezwłasnowolnienie,
na skutek skargi kasacyjnej J. S.
od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie
z 10 sierpnia 2023 r., I ACa 619/22,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;
- 2) przyznaje do Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego Przemyślu
na rzecz adw. Z.M. wynagrodzenie w kwocie 240
(dwieście czterdzieści) zł - podwyższone o stawkę podatku
od towarów i usług - tytułem nieopłaconej pomocy prawnej
udzielonej z urzędu uczestnikowi J.S.
w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących

rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 – stosowanego w postępowaniu nieprocesowym - w zw. z art.13 § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 10 sierpnia 2023 r. (sygn. akt I ACa 619/22) pełnomocnik uczestnika postępowania – J. S. oparł wnioski o jej przyjęcie do rozpoznania na przesłance określonej przez art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Odnosząc się sformułowanego w skardze kasacyjnej uczestnika postępowania wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania w pierwszej kolejności należy stwierdzić, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazano, iż uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nawiązuje do instytucji przesądu, uregulowanej w art. 398⁹ k.p.c. i stanowi jej dopełnienie. Jest to zatem obowiązek nałożony na skarżącego, polegający na wykazaniu argumentów przemawiających za tym, aby skarga kasacyjna została przyjęta do rozpoznania przez Sąd Najwyższy. Niezbędne jest, zatem, przedstawienie odpowiedniego wyводу jurydycznego, argumentów świadczących o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Co istotne, zgodnie z jednolitym stanowiskiem Sądu Najwyższego, wymaganie określone w art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. nie jest tożsame z określonym w art. 398⁴ § 2 k.p.c., co oznacza, że skarżący powinien odrębnie przytoczyć podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie i odrębnie uzasadnić wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nawet jeżeli argumentacja prawna może się w pewnym zakresie pokrywać (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156, z 5 czerwca 2001 r., IV CZ 45/01, OSNC 2001, nr 10, poz. 157, z 10 stycznia 2003 r., V CZ 189/02, niepubl., z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, niepubl., z 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16,

niepubl., z 11 kwietnia 2018 r., V CSK 547/17, niepubl. i z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 567/17, niepubl.). Uzasadnienie powołanych przez skarżącego przesłanek „przedsądu” nie może więc poprzestawać na prostym odwołaniu do naruszeń prawa wskazanych w podstawach kasacyjnych. Uzasadnienia przyczyn kasacyjnych, kwalifikujących przyjęcie skargi do rozpoznania, Sąd Najwyższy nie może doszukiwać się w uzasadnieniu podstaw, niezależnie od tego, że chodzi w tym wypadku o zupełnie odmienne metody argumentowania (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 31 stycznia 2020 r., II CSK 432/19, niepubl., z 15 grudnia 2006 r., III CZ 93/06, niepubl. i z 18 kwietnia 2012 r., I CSK 520/11, niepubl.). Tymczasem pełnomocnik skarżącego, w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej nie przedstawił bliżej umotywowanego wyводу prawnego odwołującego się do zarzutów wypełniających podstawy skargi kasacyjnej wykazującego oczywistą zasadność wniesionej skargi kasacyjnej. W orzecznictwie Sądu wskazano, że przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zachodzi wówczas, kiedy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Do wykazania oczywistej zasadności skargi powinno wystarczyć jedno konkretne twierdzenie, jedna stanowcza, przekonująca od razu teza, wskazująca racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. Na tym właśnie polega „oczywista” zasadność środka zaskarżenia w rozumieniu przyjętym w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19, niepubl.). Należy zauważyć, że pełnomocnik skarżącego ograniczył się do sformułowania jednozdaniowej wzmianki, że oczywista zasadność rekomendowanej Sądowi Najwyższemu skargi sprowadza się do zarzutu wobec Sądów obu instancji, że prowadzone postępowanie godzi w jego dobra osobiste, a uzasadnienia orzeczeń nie zawierają wymaganych elementów.

Należało wobec tego przyjąć, że w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wykazano przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. uzasadniającej przyjęcie tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia do rozpoznania Sądu Najwyższego.

Wskazać również należy, że nie zachodzi nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

O przyznaniu od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego Przemysłu na rzecz adw. Z.M. wynagrodzenia tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej uczestnikowi postępowania z urzędu w postępowaniu kasacyjnym - podwyższonego o stawkę podatku od towarów i usług - na stosowny wniosek, Sąd Najwyższy orzekł na podstawie przepisów § 3 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 2361) z uwzględnieniem stosowanych przez analogię przepisów § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 ust. 1 pkt 27 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 1964) w związku z art. 29 ustawy z 26 maja 1982 r. - Prawo o advokaturze (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r., poz. 1184), wobec uznania aktu podustawowego - rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu w zakresie określającym wysokość opłat za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną przez adwokata z urzędu poniżej stawek minimalnych przewidzianych za te same czynności w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie za sprzeczne z art. 64 ust. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

[a!]

[SOP]

